

Trefniadau trwyddedu ar gyfer saethu adar er mwyn atal difrod difrifol i bysgodfeydd

Canllawiau

Pŵer i roi trwyddedau

1. Dan Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981:

- 1.1. Mae'r holl adar gwyllt wedi'u gwarchod. Fodd bynnag, mae gan Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) awdurdod dan Adran 16(1)(k) at ddiben atal difrod difrifol i bysgodfeydd, gan gynnwys ffermydd pysgod, i roi trwyddedau a chaniatáu lladd neu gymryd adar gwyllt;
- 1.2. Os yw'r lladd neu'r cymryd yn digwydd yn unol â thelerau'r cyfryw drwydded yna ni fydd y gwaharddiad yn Adran 1 y Ddeddf yn gymwys;
- 1.3. CNC yw'r awdurdod trwyddedu yng Nghymru ar gyfer trwyddedau i saethu adar sy'n difrodi bysgodfeydd. Cydnabyddir fod mulfrain, hwyadwyddau (hwyaid danheddog a hwyaid danheddog bronrudd) a'r crëyr glas yn ysglyfaethwyr mewn bysgodfeydd.

Trefniadau ar gyfer rhoi trwyddedau:

2.

- 2.1. fel arfer, rhoddir trwyddedau sy'n ymwneud â saethu adar i warchod bysgodfeydd i ategu dulliau dychryn yn unig. Rhoddir trwyddedau fel arfer i'r perchennog neu'r deiliad neu i unigolyn sydd wedi'i awdurdodi gan y perchennog neu'r deiliad yn unig;
- 2.2. caiff ceisiadau am drwyddedau i saethu mulfrain *Phalacrocorax carbo*, hwyaid danheddog *Mergus merganser*, crëyr glas *Ardea cinerea*, a hwyaid danheddog bronrudd *Mergus serrator*, eu hystyried ar unrhyw adeg. Fel arfer bydd unrhyw drwydded a gaiff ei dyroddi yn parhau am gyfnod cyfyngedig rhwng 1 Medi a 15ed Mawrth.

Difrod difrifol

3. Rhaid bodloni'r amodau canlynol cyn yr ystyrir rhoi trwydded:

- 3.1. Rhaid i bob ymgeisydd ddarparu tystiolaeth fanwl bod difrod difrifol yn digwydd neu'n debygol o ddigwydd. Gallai hynny gynnwys tystiolaeth a gasglwyd o brofiad blynyddoedd blaenorol ac unrhyw wybodaeth ynghylch nifer yr adar sy'n bresennol yn y bysgodfa neu'r fferm bysgod. Dylid gwahaniaethu'n ofalus rhwng yr atebion a roddir i 8(c), difrod i stoc (a allai gynnwys er enghraifft cymryd stoc ifanc) a 8(d), difrod i bysgodfa (a allai gynnwys effaith ar e.e. dal pysgod, trwyddedau genwair etc a ffynonellau eraill o incwm);

3.2. Gall swyddogion o NRW ymweld â safle'r difrod honedig i gynnal asesiad cyn i chi gyflwyno cais er mwyn gwirio gwybodaeth yr ydych yn bwriadu darparu ar eich ffurflen gais ac i drafod pynciau megis y mesurau ataliol a gyflogir ar hyn o bryd neu a ddefnyddir yn y gorffennol. Ni roddir trwyddedau oni bai bod dulliau dychryn nad ydynt yn rhai marwol neu rwystrau amddiffynnol yn cael eu defnyddio lle bo'n rhesymol ac yn ymarferol gwneud hynny.

Amodau'r drwydded

4. Bydd yr amodau canlynol yn berthnasol:

4.1. Bydd y nifer o adar y gellir eu saethu o dan y drwydded yn cael ei nodi arno. Rhaid ddychwelyd adroddiad o'r rhifau o bob rhywogaeth a saethir (gan gynnwys lle na saethwyd dim aderyn) yn cael ei anfon at CNC o fewn pedair wythnos ar ôl diwedd y drwydded, ar y ffurflen adroddiad swyddogol.

4.2. Bydd y drwydded yn nodi am ba gyfnod y mae'n ddilys;

4.3. **Nid yw trwydded gan CNC i saethu adar ynddi ei hun yn rhoi hawl i ddeiliad y drwydded saethu o fewn ardal y drwydded os yw mewn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), Gwarchodfa Natur Genedlaethol (GNG), Ardal Gwarchodaeth Arbennig (AGA), Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) neu Safle Ramsar.** Deiliad y drwydded/y perchennog neu ddeiliad sydd i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â'r gofynion cyfreithiol dan Adran 28 a 35 Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 fel y'i diwygiwyd, mewn perthynas ag ardaloedd o'r fath;

4.4. **Yn ogystal â sicrhau trwydded gan CNC, gallai fod angen i'r trwyddedai/perchennog neu ddeiliad ymgynghori â CNC yn ysgrifenedig, mewn perthynas â SoDdGA, GNG, AGA, ACA neu Safle Ramsar, 4 mis cyn ymgymryd ag unrhyw weithredu.** Os oes angen iddynt ymgynghori â CNC, cynghorir ymgeiswyr y dylid gwneud hyn cyn gynted â phosibl ac na ddylid aros am ganlyniad y cais i Lywodraeth Cymru;

4.5. Bydd hawl gan ddeiliaid y drwydded roi awdurdod ysgrifenedig i hyd at bump o bobl eraill saethu adar dan y drwydded, neu chwech os nad yw deiliad y drwydded yn cymryd rhan yn y gwaith o ladd neu gymryd adar; deiliad y drwydded sy'n gyfrifol am yr holl weithgareddau a gyflawnir dan y drwydded.

4.6. Mae'n bosibl na fydd CNC yn rhoi trwydded i unigolyn sydd heb gydymffurfio â thelerau trwydded flaenorol; gellir atal neu ddirymu trwyddedau unrhyw bryd a bryd hynny, dylid eu hildio i CNC yn ddiymdroi.

4.7. Gellir pennu amodau eraill fel bo'n briodol.

Troseddau

5. Dan Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981:

5.1. Gellir erlyn deiliad y drwydded am drosedd os yw'n methu â chydymffurfio â thelerau'r drwydded; a

5.2. Dylai ymgeiswyr nodi bod Adran 5 y Ddeddf yn gwahardd defnyddio rhai ffyrdd o ladd a chymryd adar gwyllt: trapiau, magl, rhwydi, calch adar a sylweddau tebyg, dyfeisiau trydan, sylweddau wedi'u gwenwyno neu sylweddau cysgu, bwa saeth neu fwa croes, gynau hela â barilau diamedr mawr, arfau awtomatig a lled-awtomatig sy'n gallu dal mwy na 2 rownd yn y magasîn, dyfeisiau ar gyfer goleuo targed neu ddyfais gweld ar gyfer saethu gyda'r nos, goleuadau artiffisial, drychau neu ddyfeisiau dallu eraill, nwy a mwg, cyfryngau gwlychu cemegol, recordiadau sain, adar byw wedi'u rhwymo neu eu hanffurfio sy'n cael eu defnyddio i ddenu a cherbydau a yrrir gan beiriant i ymlid adar.

Trin eich gwybodaeth

6. Bydd yr holl wybodaeth a gedwir gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn ymwneud â'ch cais am drwydded yn cael ei phrosesu a'i rheoli gennym ni yn unol â'n rhwymedigaethau a'n dyletswyddau o dan:

- Ddeddf Diogelu Data 1998;
- Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000;
- Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004; a
- Phob deddf arall sy'n ymwneud â mynediad i wybodaeth.

O ystyried hyn, gall eich gwybodaeth, gan gynnwys eich gwybodaeth bersonol, fod yn destun cais gan aelod arall o'r cyhoedd. Wrth ymateb i geisiadau o'r fath mae'n bosibl y gofynnir i ni ryddhau gwybodaeth, gan gynnwys eich gwybodaeth bersonol.

Bydd ein hymateb i geisiadau o'r fath yn cydymffurfio â'r canllawiau a ddarparwyd gan God Ymarfer Llywodraeth Cynulliad Cymru ar Ganiatáu i'r Cyhoedd Weld Gwybodaeth. Cyhoeddir y cod ar y rhyngwyd yn: www.gwybodaeth.cymru.gov.uk

Os daw cais i law o dan ddeddfwriaeth gweld gwybodaeth i weld unrhyw wybodaeth a gawsom gennych ynghylch eich cais am drwydded, byddwn yn eich holi yn gyntaf cyn penderfynu sut i ymateb i'r cais.

I gael gwybodaeth bellach am y data personol a gasglwyd a'r defnydd a wnaed ohono, os oes gennych unrhyw bryderon am gywirdeb data personol, neu os dymunwch fanteisio ar unrhyw rai o'ch hawliau o dan y ddeddfau uchod, dylech gysylltu â:

- Swyddog Mynediad i Wybodaeth, Cyfoeth Naturiol Cymru, Ty Cambria, 29 Ffordd Casnewydd Caerdydd, CF24 0TP, neu ebostio timshaw@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk neu ffonio 0300 065 3000
- Gellir cysylltu â llinell gymorth Swyddfa'r Comisiynwyr Gwybodaeth ar 029 2067 8400 neu ar or at www.ico.gov.uk

7. Os ydych yn credu y cewch chi niwed pe bai'r wybodaeth yn cael ei datgelu o dan y ddeddfwriaeth gweld gwybodaeth, dylech ymateb i'r ymgynghoriad trwy esbonio'r niwed a gaech yn eich tyb chi. Byddwn yn ystyried eich barn ac unrhyw ffeithiau perthnasol sy'n bod pan ddaw'r cais i law, cyn penderfynu sut i ymateb i'r cais.

7.1 Os ydych yn gwneud cais ar ran perchnogion/deiliaid tir, gofawch eu bod yn deall y gallai CNC ddatgelu'r wybodaeth pe bai ymholiad yn dod i law o dan FoIA a/neu EIR.

8. Deddf Diogelu Data 1998: Hysbysiad Preifatrwydd

8.1 Bydd yr wybodaeth y gofynnir amdani ar y ffurflen gais hon yn cynnwys data personol amdanoch chi – er enghraifft, eich enw a'ch cyfeiriad. Bydd CNC yn rheoli ac yn defnyddio'ch data personol yn unol â'r Ddeddf Diogelu Data.

8.2. Mae'r hysbysiad hwn yn esbonio sut y bydd CNC'n defnyddio'r data personol sydd wedi'u darparu ar y ffurflen hon neu unrhyw ddata personol eraill y gallech fod wedi'u cyflwyno i CNC wrth wneud cais am drwydded.

8.3. Caiff eich data personol eu defnyddio'n bennaf i brosesu'ch cais a phenderfynu arno. Er hynny, gallai CNC (neu ei hasiantwyr) ddefnyddio'r wybodaeth at ddibenion eraill. Yn benodol, gellir defnyddio'r wybodaeth at y dibenion canlynol:

- Trawsgydymffurfio a chroes wirio rhwng partneriaid i sicrhau na thorrir rheolau'r cynlluniau y maent yn eu gweinyddu.
- Caniatáu partneriaid statudol i gyflawni eu dyletswyddau cyfreithiol
- Archwilio a monitro
- Cyhoeddi gwybodaeth benodol ac ymateb i geisiadau am wybodaeth.

Byddwn yn cadw'ch data personol am chwe blynedd ar ôl y dyddiad y daw'ch trwydded i ben neu ddyddiad gwrthod y cais hwn. Yna difethir eich data personol yn ofalus.

9. Sut i wneud cais am drwydded

9.1. Dylid gwneud cais am drwydded ar ffurflen WCA1 'Cais am drwydded i ladd/cymryd Mulfrain / Crëyr glas/ Hwyaid danheddog/ Hwyadwyddau'. Dylid ei llenwi a'i hanfon at CNC at y cyfeiriad islaw:

**Tîm Gwarchod Rhywogaethau,
Cyfoeth Naturiol Cymru,
Maes y Ffynnon,
Penrhosgarnedd,
Bangor,
LL57 2DW**

Ffon. 03000653000

neu e-bostiwch eich ffurflen gais i trwyddedrhywogaeth@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Dylai pob cais gynnwys map (o raddfa briodol) gyda ffin y bysgodfa neu'r fferm bysgod wedi'i marcio arno.

10. Rhagor o wybodaeth

10.1 Ceir rhagor o wybodaeth am drefniadau trwyddedu o'r cyfeiriad uwchlaw.

Yn y ddogfen hon mae “Cyfoeth Naturiol Cymru” yn golygu Corff Adnoddau Naturiol Cymru a sefydlwyd gan erthygl 3 Gorchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012. Trosglwyddodd Gorchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Swyddogaethau) 2013 swyddogaethau perthnasol Cyngor Cefn Gwlad Cymru a swyddogaethau Asiantaeth yr Amgylchedd a'r Comisiwn Coedwigaeth yng Nghymru i Gorff Adnoddau Naturiol Cymru.